

vergadering **C176 – WEL15**

zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebeleid

van 16 april 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de Brusselse Nederlandstalige voorschoolse kinderopvang - 1373 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het aantal kinderopvangplaatsen tegen 2016 - 1379 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van mevrouw Mia De Vits tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de daling van het aantal kinderopvangplaatsen in Brussel - 1381 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitbreiding van het aanbod aan kinderopvangplaatsen en van de inclusieve kinderopvang - 1410 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Mia De Vits tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpak van overgewicht bij baby's en peuters door Kind en Gezin - 1382 (2012-2013)	15
■	

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de Brusselse Nederlandstalige voorschoolse kinderopvang
- 1373 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het aantal kinderopvangplaatsen tegen 2016
- 1379 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Mia De Vits tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de daling van het aantal kinderopvangplaatsen in Brussel
- 1381 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitbreiding van het aanbod aan kinderopvangplaatsen en van de inclusieve kinderopvang
- 1410 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, minister, collega's, de Vlaamse overheid maakt dit jaar 2,9 miljoen euro vrij voor bijkomende plaatsen in de kinderopvang. Daarnaast wordt nog eens een half miljoen euro vrijgemaakt voor inclusieve kinderopvang voor kinderen met een specifieke zorgbehoefte. Van die 3,4 miljoen euro zal er 2 miljoen euro ingezet worden voor de creatie van 192 nieuwe plaatsen in de gesubsidieerde kinderopvang en 0,9 miljoen euro voor 205 inkomensgerelateerde plaatsen in de zelfstandige kinderopvang.

Minister, ik wil aandacht vragen voor de specifieke situatie in Brussel, waar de nood aan kinderopvang drastisch verhoogt door een spectaculaire demografische groei. In 2013 wordt slechts in 28 nieuwe plaatsen in de Nederlandstalige gesubsidieerde kinderopvang voorzien voor Brussel. Uit een studie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) blijkt nochtans dat er tegen 2020 liefst 4500 extra plaatsen bij moeten komen in de Nederlandstalige kinderopvang in Brussel, terwijl het aantal Nederlandstalige kinderdagverblijven in Brussel zienderogen slinkt. Uit recente cijfers van Kind en Gezin blijkt dat het aantal Nederlandstalige plaatsen de laatste 3 jaar spectaculair daalde van 7274 in 2010 naar 6760 in 2013. Dat is een daling met bijna 7 procent. Opvallend is dat het aantal gesubsidieerde plaatsen in diezelfde periode steeg van 3209 naar 3551.

Maar de privécrèches en zelfstandige onthaalouders haakten massaal af. Als een van de belangrijkste verklaringen luidt de recent strenger gemaakte Vlaamse wetgeving. Een grote groep kinderdagverblijven zocht daarop erkenning bij de Franstalige tegenhanger van Kind en Gezin, het Office de la Naissance et de l'Enfance (ONE), die iets soepelere normen voor begeleiding en taal hanteert. De Franse Gemeenschap heeft begin dit jaar beslist om 16.000 extra plaatsen te creëren, met prioriteit voor Brussel. In het verleden wilde de Brusselse Hoofdstedelijke Regering de ergste noden aanpakken door zelf geld te besteden aan de bouw van nieuwe crèches, maar daarmee overtreedt het Brusselse Gewest zijn bevoegdheden.

Nochtans kent de hoofdstad een sterke vertegenwoordiging van jonge gezinnen en ook van jonge Vlaamse gezinnen, en volgens experts is ook het aantal eenoudergezinnen hoog. Komt daarbij dat veel ouders niet kunnen rekenen op familieleden in de buurt of op een informeel opvangnetwerk, wat de vraag alleen maar doet stijgen.

Minister, uit de VGC-studie blijkt dat er tegen 2020 liefst 4500 extra plaatsen bij moeten komen in de Nederlandstalige kinderopvang in Brussel, terwijl dit aantal zienderogen slinkt. Welke maatregelen plant u om het tij te doen keren? Hoeveel plaatsen zullen erbij komen

tegen het einde van de legislatuur om de afspraken in het regeerakkoord en in het Pact 2020 te concretiseren? Hoe ziet het groeipad op langere termijn eruit? Hebt u reeds overleg gehad met uw collega van de Franse Gemeenschap? Zo ja, met welk resultaat? Wordt er overleg gepland met uw Brusselse collega Grouwels in het kader van het kerntakendebat?

In kansarme buurten is er extra nood aan kinderopvang. Op 3 mei 2011 was u het eens dat er extra noden zijn. U stelde dat u in het kader van het toekomstig uitbreidingsbeleid met Brussels minister Grouwels zou nagaan hoe initiatieven in deze gemeenten gestimuleerd kunnen worden. U dacht hierbij toen aan een mogelijke samenwerking met Onderwijs en Cultuur om verschillende functies te bundelen. Hoever staat het met dit overleg en met het overleg dat u zou hebben met minister Smet volgens het antwoord op mijn schriftelijke vraag 171 van 5 januari 2012? Ik had graag de stand van zaken vernomen.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Minister, u hebt zich tot doel gesteld om tegen 2016 te voorzien in voldoende kinderopvangplaatsen voor de helft van het aantal kinderen tussen 0 en 3 jaar. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) laat nu weten dat we met het huidige beleid niet op koers zitten om dat streefdoel te halen. Er zijn volgens hen nog 7500 extra plaatsen nodig, terwijl er aan het huidige tempo slechts 1200 plaatsen per jaar worden gecreëerd en we pas in 2019 het vooropgestelde doel zouden bereiken. Laat het nu net het jaar nadien zijn, 2020, waarvoor u als minister vooropgesteld hebt om voor elk kind een opvangplaats te kunnen bieden.

In uw beleidsbrief 2012-2013 hebt u aangekondigd om dit jaar 4 miljoen euro te besteden voor de creatie van extra plaatsen kinderopvang. Dit bedrag komt boven op het vierde Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social-/non-profitsectoren (VIA 4), dat in 3,6 miljoen euro voorziet voor de kinderopvangsector, waarvan 2,6 miljoen voor kwalitatieve maatregelen en uitbreiding van de kinderopvang en 1 miljoen als opstap naar de realisatie van een werknemersstatuut voor de onthaalouders aangesloten bij een dienst.

In een context van budgettaire krapte is het al een geluk dat er extra geld kan worden uitgetrokken voor meer kinderopvangplaatsen, maar er is natuurlijk ook het decreet Voorschoolse Kinderopvang, dat een jaar geleden werd goedgekeurd. In uw beleidsbrief stelde u dat naarstig gewerkt wordt aan de uitvoeringsbesluiten. Daarin zal onder andere gestipuleerd staan welk uniform gunningssysteem en welk financieringsstelsel zal worden ingevoerd in dat nieuwe kinderopvanglandschap. Iedereen is het erover eens dat dit een belangrijke bijkomende middeleninvestering zal vereisen, ook al moet de inwerkingtreding van het nieuwe decreet pas uiterlijk op 1 januari 2015 plaatsvinden en zal dit dus een karwei zijn voor de volgende regering.

Voor de zelfstandige sector stelt zich heel wat vragen bij dat nieuwe financieringsstelsel. Zullen zij financieel-economisch kunnen overleven? Als de kwaliteitsregelgeving verder toeneemt en de ouderbijdragen inkomensgerelateerd (IKG) worden, staan daar dan extra overheidssubsidies tegenover? Want op dit moment genieten de erkende, gesubsidieerde initiatieven veel meer financiële ondersteuning dan de zelfstandige of IKG-kinderdagverblijven. Gelet op het feit dat het vooral de zelfstandige kinderdagverblijven zijn geweest die het gros van de bijkomende plaatsen hebben gecreëerd, is de kwestie van de leefbaarheid nog crucialer als u ook de doelstelling van 2016 wilt halen. Het is geen nieuw feit dat ik hier aanhaal, want het is hier al herhaaldelijk aangehaald.

Tot slot, de VVSG kaart trouwens ook het grote tekort aan buitenschoolse kinderopvangplaatsen aan. Voor slechts 5,65 procent van de kinderen tussen 3 en 12 jaar zou er opvang zijn. Ook hier wacht dus een belangrijke uitdaging. In uw beleidsbrief lezen we: “Met het oog op een nieuwe organisatie van de buitenschoolse opvang gaat de minister in dialoog met onder andere Onderwijs en de lokale besturen om te komen tot een gedragen geactualiseerd concept.”

Minister, kunt u de cijfers van de VVSG bevestigen en erkent u dat het halen van de doelstellingen voor 2016 en 2020 aan het huidige uitbreidingstempo niet mogelijk is? Moeten we vrezen dat dit, zoals de VVSG heeft gemeld, onhaalbaar is?

Hoeveel plaatsen zullen dit jaar met de 4 miljoen euro extra worden gecreëerd? Zijn dat plaatsen in de zuiver zelfstandige sector en/of in de IKG-opvang? Hoeveel gaat naar de gesubsidieerde sector voor extra plaatsen? Is het budgettair en beleidsmatig niet opportuun om enkel in te zetten op meer ondersteuning en middelen voor de zelfstandige en de IKG-opvang, zowel in het kader van het versterken van de leefbaarheid van deze initiatieven als met het oog op het creëren van meer bijkomende opvangplaatsen?

Hoever staat het met de uitvoeringsbesluiten voor het decreet Voorschoolse Kinderopvang? Wanneer kunnen we deze verwachten? Kunt u al meer duidelijkheid geven over de inwerkingtreding van het decreet en over de noodzakelijke middelen?

Wanneer mogen we de conceptnota Buitenschoolse Kinderopvang verwachten?

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Ik sluit me aan bij deze vraag. Ik steun de problematiek. Ik ben niet verantwoordelijk voor de volgorde van de vragen, maar met mijn vraag keer ik wel even terug naar de problematiek in Brussel. Daarmee sluit ik aan bij de vraag van mevrouw Brusseel.

Mevrouw Brusseel heeft de cijfers al opgesomd. Het gaat dan over wat er tijdens het paasreces werd bericht over de kinderopvangsector in Brussel. Daar zouden 500 plaatsen verdwenen zijn: van 7274 in 2010 naar 6760 vandaag, ondanks de inspanningen die zijn geleverd in de gesubsidieerde sector. Daar is het aantal plaatsen gestegen. Het zijn dus vooral privé-initiatieven die afhaken.

De beschuldigende vinger wijst hier naar ons, de Vlaamse wetgever. Door het verstrengen van de wetgeving, vooral op het vlak van taal, zouden wij privécrèches en zelfstandige onthaalouders doen afhaken of hun toevlucht doen zoeken bij ONE.

We begrijpen dat Kind en Gezin moet verzekeren dat de opvang in het Nederlands gebeurt. Dat stellen wij niet in vraag. Op een moment waarop de vraag naar kinderopvang in onze hoofdstad nog nooit zo groot is geweest, vraagt dit echter om een concreet uitbreidingsplan voor Brussel. Volgens berekeningen, bevestigd door de cartografie van de Brusselse Nederlandstalige kinderopvang, zouden er tegen 2016 zelfs 4000 bijkomende plaatsen moeten worden gerealiseerd.

Minister, voor zover ik weet, is er nog geen uitvoering gegeven aan het nieuwe decreet op de kinderopvang. Het is dan ook bijzonder vreemd vast te stellen dat de op til zijnde wijzigingen in de afgelopen drie jaar al hebben gezorgd voor het verdwijnen van vijfhonderd plaatsen.

Minister, kunt u ons een concreet beeld geven van het tempo waartegen het aantal kinderopvangplaatsen onder toezicht van Kind en Gezin verdwijnt in Brussel? Hebt u of heeft Kind en Gezin een zicht op de redenen van het verdwijnen van deze plaatsen? Ligt het nieuwe decreet op de kinderopvang mee aan de basis van het verdwijnen van deze kinderopvangplaatsen? Zijn er nog andere oorzaken? Welke initiatieven plant u om dit fenomeen te counteren en om tegen 2016 het nodige aantal plaatsen in de voorschoolse kinderopvang te verzekeren?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijn vraag gaat niet over Brussel maar over de situatie zoals mevrouw Van der Borghet die heeft beschreven. Zij heeft al een volledige toelichting gegeven.

Ik stel deze vraag naar aanleiding van de beslissing van de Vlaamse Regering om 2,9 miljoen euro vrij te maken voor de verdere uitbreiding van het aantal kinderopvangplaatsen. Daarbij wordt 0,9 miljoen euro voorbehouden voor een bijkomend aanbod aan inkomensgerelateerde

kinderopvang bij zelfstandige opvangvoorzieningen. Ook wordt een extra budget van 0,5 miljoen euro vrijgemaakt voor de inclusieve kinderopvang, en dit, zoals u zelf al hebt verklaard naar aanleiding van deze beslissing, in opvolging van de visie van Perspectief 2020.

Minister, het bijkomende budget voor inclusieve kinderopvang bedraagt 0,5 miljoen euro, in te zetten op drie sporen. Een hiervan is de uitbreiding van het individuele aanbod. Welke initiatieven zullen hierbij genomen worden voor de uitbreiding van het individuele aanbod? Hoe zal de samenwerking verlopen met het huidige bestaande aanbod?

Er worden projecten ‘centra voor inclusieve kinderopvang’ georganiseerd met als opdracht de expertise over inclusieve opvang op te bouwen en uit te dragen. Kunt u meer toelichting geven over de wijze waarop dit zal gebeuren? Zal er voldoende gewaakt worden over een regionale spreiding en, zo ja, op welke wijze? Wat is uw visie op de invulling van het begeleidingstraject, georganiseerd door Kind en Gezin in samenwerking met het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap?

Er worden ook middelen uitgetrokken voor een sensibiliseringscampagne over inclusieve kinderopvang. Kunt u toelichten waarom dit binnen het voorziene budget naar voren wordt geschoven als prioriteit? Op welke wijze zal deze sensibiliseringscampagne worden ingevuld? Hoe zult u erover waken dat dit geen overlapping zal vormen met de opdracht van de centra voor inclusieve kinderopvang om expertise uit te dragen? We zijn er immers van overtuigd dat de beperkte en kostbare middelen op een goede manier moeten worden besteed.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik sluit me aan bij deze vraag, en in het bijzonder bij de vragen van mevrouw Brusseel en mevrouw De Vits. Zij stellen terecht dat er vandaag in Brussel een aantal elementen samenvallen. Er is een belangrijke demografische boom, vooral dan in de kansarme buurten.

Een ander element zijn die strengere taalvereisten die wij in onze Nederlandstalige crèches wensen en die er ook zullen komen. Daardoor zullen een aantal crèches overstappen naar het Franstalige stelsel. Als ik me niet vergis, is er voorzien in een overgangperiode, die eind dit jaar zou aflopen. Minister, hoe staat u tegenover die twee elementen die samenvallen: de demografische boom en onze strengere taalvereisten?

Er is ook nog een bijkomend gevaar, namelijk dat een aantal Nederlandstalige crèches die vandaag zijn vergund of die werken met een attest van Kind en Gezin, zouden overstappen naar het Franstalige stelsel. Het gevaar bestaat dat een aantal crèches er gewoon mee stoppen. We moeten dat absoluut vermijden. We moeten samen met de Franse Gemeenschap bekijken hoe we dat proces kunnen begeleiden.

Mevrouw Brusseel heeft verwezen naar de studie van de VVSG, de cartografie over de Nederlandstalige opvang in Brussel. Daarin staan een aantal interessante cijfers. In die cartografie staat dat wij 4500 bijkomende plaatsen zouden moeten creëren in Brussel. Hoe staat u tegenover deze cijfers, minister?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: De VVSG baseert haar uitspraken en cijfergegevens uitsluitend op het aantal plaatsen in de gemeentelijke kindrapporten (GKR), te vinden via de website van Kind en Gezin, namelijk 81.544 plaatsen, enkel in het Vlaamse Gewest. Die cijfers dateren van 30 juni 2012. In die rapporten wordt echter enkel het aantal effectief gerealiseerde plaatsen vermeld. Als we ook rekening houden met het aantal plaatsen dat er sindsdien bij is gekomen en met alle plaatsen die al principieel zijn toegezegd en waarin dus ook budgettaire is voorzien in vorige uitbreidingsrondes, maar die nog op weg zijn naar realisatie, dan komen we begin maart 2013 aan 83.843 plaatsen.

De VVSG houdt bovendien geen rekening met de kind-plaatsratio. Uit gebruiksgegevens weten we dat in Vlaanderen 1 plaats gemiddeld door 1,29 kinderen wordt gebruikt. De VVSG gaat in haar berekeningen verkeerdelijk uit van de veronderstelling dat in 1 plaats per kind moet worden voorzien, dat is uiteraard niet de manier waarop geteld wordt. Aangezien niet elk kind een voltijdse plaats bezet en aangezien niet elke opvangbehoefte een voltijdse opvangplaats vergt, houden we steeds rekening met deze kind-plaatsratio, gebaseerd op de februaritelling van Kind en Gezin. Als we dat niet zouden doen, zouden we een overaanbod kunnen creëren.

Ook bij het invullen van de behoefte die in het decreet wordt bepaald, houden we hier rekening mee. In de memorie van toelichting bij artikel 3 van het decreet kunt u lezen dat bij de minimale elementen die in de raming van de behoeften een plaats hebben, het aantal kinderen dat kinderopvang gebruikt, ook in rekening wordt gebracht.

De behoefte aan kinderopvang wordt dus niet enkel bepaald door het aantal geboren kinderen, maar ook de mate van gebruik van kinderopvang is een relevant gegeven. Een stijging of daling in het geboortecijfer betekent immers niet automatisch eenzelfde stijging of daling in het gebruik. De doelstelling van het decreet om 50 procent van de behoefte in te vullen tegen 2016 is eigenlijk vandaag al bereikt op het Vlaamse niveau. We investeren de bijkomende middelen uiteraard ook met het oog op het behalen van de doelstelling tegen 2020, dat blijft de ambitie. Er is uiteraard nog steeds vraag naar bijkomende capaciteit, en we vullen die ook strikt op.

Ik geef nog even mee dat in de opvang voor baby's en peuters het groeitempo van het aantal plaatsen niet uitsluitend afhankelijk is van de uitbreidingsmiddelen waarin de Vlaamse overheid voorziet. Iedereen kan immers vandaag op eigen initiatief kinderopvangplaatsen opstarten zonder daarvoor een subsidie bij Kind en Gezin aan te vragen.

Het aantal formele kinderopvangplaatsen voor baby's en peuters van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel is inderdaad gedaald. Op 1 januari 2010 waren er 7274 plaatsen met attest van toezicht, erkenning of toestemming. Op 1 januari 2013 is dit aantal verminderd naar 6760 plaatsen, of een daling met 514 plaatsen. Deze daling is evenwel niet te wijten aan het zienderogen dalen van het aantal Nederlandstalige kinderdagverblijven, maar is vrijwel uitsluitend toe te schrijven aan de collectieve overstap van de vier kinderopvangvoorzieningen van de Europese Unie naar ONE. Het gaat concreet over 778 plaatsen.

Wanneer we de EU-kinderdagverblijven buiten beschouwing laten, is er een stijging van het aantal formele opvangplaatsen in Brussel, ook in de groep van zelfstandige kinderdagverblijven. De enige uitzondering is het aantal plaatsen bij zelfstandige onthaalouders: dat is gedaald van 219 naar 161. Dat is echter geen typisch Brussels fenomeen. De daling bij zelfstandige onthaalouders is een algemene tendens in de Vlaamse kinderopvangsector.

Er werd ook gevraagd naar de oorzaken. Voor zover we kunnen vernemen, is de reden voor de overstap van de EU-kinderopvangvoorzieningen inderdaad het vooruitzicht op de inwerkingtreding van het decreet Kinderopvang. Men stelt dat men niet aan de taalkennis Nederlands voor begeleiders kan voldoen. Nochtans moet binnen de voorwaarden van het decreet en de vergunning slechts de verantwoordelijke en één begeleider per locatie voldoende Nederlands kennen. Het is uiteraard de autonome keuze van kinderopvangvoorzieningen hoe ze wensen te anticiperen op de nieuwe regelgeving. Daarbij is het belangrijk om aan te stippen dat de Vlaamse regelgeving inzake het attest van toezicht reeds sedert 2009 de taalkennis Nederlands vereist van de verantwoordelijke, met een overgangperiode van vijf jaar die eindigt op 31 december 2013. Ook in die regelgeving kan dus een mogelijke oorzaak worden gevonden van de overstap.

Het feit dat de organisatoren van deze opvangplaatsen zijn ‘weggegaan’ bij de Vlaamse Gemeenschap, betekent uiteraard niet dat ze verdwenen zijn, ze staan nu onder toezicht van ONE. Hoewel we hier geen zekere gegevens over hebben, vermoeden we overigens dat deze plaatsen vooral gebruikt worden door kinderen wier ouders werken bij de EU, en dus niet zomaar toegankelijk waren of zijn voor alle Brusselse gezinnen.

Dat neemt niet weg dat het decreet tot gevolg kan hebben dat ook andere Brusselse zelfstandige opvangvoorzieningen die nu een attest van toezicht hebben van Kind en Gezin, op termijn misschien niet meer onder de Vlaamse Gemeenschap zullen ressorteren. De redenen daartoe zijn tweevoudig. Enerzijds is volgens de Grondwet de Vlaamse Gemeenschap in Brussel bevoegd voor kinderopvang die is ingericht door unicommunautair Nederlandstalig georganiseerde instellingen en door natuurlijke personen die er bewust en autonoom voor kiezen om onder de Vlaamse regelgeving te vallen. De gemeenschappen zijn niet bevoegd voor kinderopvang ingericht door niet-unicommunautair georganiseerde instellingen en door natuurlijke personen die niet opteren voor de regelgeving van de Vlaamse dan wel de Franse Gemeenschap.

De enige mogelijkheid om hier de regelgeving voor Brussel sluitend te maken, is wellicht via de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC). De GGC heeft haar bevoegdheid inzake gezinsbeleid echter nooit uitgeoefend. Wegens het vermijden van het juridisch vacuüm, zou ervoor kunnen worden gekozen om aan de GGC duidelijk te maken dat we wensen dat er werk wordt gemaakt van de opmaak van een ordonnantie, waarbij de strengste normen van beide gemeenschappen worden opgenomen als basis voor de vergunning. Administratieve opvolging, toezicht en handhaving blijven dan een bevoegdheid van de gemeenschappen.

Bij uitblijven van een regelgeving van de GGC, zal moeten worden onderzocht hoe gezinnen op een andere manier kunnen worden verzekerd van kwaliteitsvolle kinderopvang vanuit de Vlaamse en Franse Gemeenschap. Zo kan worden overeengekomen om gezinnen van overheidswege uitsluitend toe te leiden naar het aanbod van beide gemeenschappen en om de belastingaftrek blijvend te beperken tot de instellingen of de natuurlijke personen die een vergunning hebben van Kind en Gezin of van ONE. In het verleden werd deze bevoegdheidsverdeling niet echt nauwgezet opgevolgd. In onderling overleg hebben de gemeenschappen besloten om deze situatie aan te pakken. Het is niet uit te sluiten dat om deze reden bepaalde opvangvoorzieningen die nu een attest van toezicht hebben van Kind en Gezin, mogelijk niet meer onder de Vlaamse Gemeenschap kunnen of willen blijven.

Anderzijds zijn er de voorwaarden die volgen uit het decreet Kinderopvang zelf: in eerste instantie de vergunningsvoorwaarden, onder andere de taalkennisvereiste Nederlands, maar ook andere inhoudelijke voorwaarden. Nogal wat opvangorganisatoren opteerden bij hun start voor de Vlaamse regelgeving omdat deze tot nu op een aantal punten vooral wat kwaliteit betreft, minder streng is dan die van de Franse Gemeenschap. Denken we hierbij aan de kwalificatievereisten en de ratio begeleider/kind. Door de vergunningsvoorwaarden die voortvloeien uit het decreet, zullen de regels van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap dichter bij elkaar aansluiten. Er blijven verschillen, maar niet zodanig dat de ene gemeenschap systematisch meer of minder streng zou zijn dan de andere. Gezien deze evolutie is het ook hierdoor mogelijk dat kinderopvangvoorzieningen zelf de keuze maken om de overstap te maken van Kind en Gezin naar ONE.

Wij streven er uiteraard naar dat bij de invoering van het decreet zo weinig mogelijk kwalitatieve opvangplaatsen zouden verdwijnen voor de Brusselse bevolking. Daarom is een heel constructieve samenwerking opgezet met de Franse Gemeenschap en hadden we het nodige overleg met minister Nollet. Kind en Gezin en ONE werkten samen een transitieplan uit dat ertoe moet leiden dat de Brusselse kinderopvang, die mogelijk niet onder toezicht van Kind en Gezin zou kunnen of willen blijven, de tijd krijgt om, hetzij zich te conformeren aan vereisten om onder de Vlaamse bevoegdheid te vallen en om de nieuwe Vlaamse regels te

volgen, hetzij om mee te stappen in een regeling die een geleidelijke overgang naar ONE mogelijk maakt binnen een afgesproken tijds kader. Zowel Kind en Gezin als ONE engageren zich om de kinderopvangvoorzieningen hierbij, waar mogelijk, te ondersteunen en te begeleiden in deze veranderingen, en dit vanuit een gezamenlijke aanpak.

Zoals ik al stelde, kan ik u melden dat wat betreft de doelstellingen in het decreet om tegen 2016 over een aanbod te beschikken voor de helft van alle kinderen tot 3 jaar, we op niveau van het Vlaamse Gewest dit percentage reeds behalen. Voor Brussel houden we steeds rekening met het voorzien in een aanbod voor 30 procent van de Brusselse kinderen tussen 0 en 3 jaar. Aangezien de laatste raming stelt dat er 54.135 0- tot 3-jarigen zijn in Brussel en er een aanbod is van 6760 plaatsen, betekent dit dat, binnen de Brusselnorm, 52,9 procent van de 0- tot 3-jarigen een plaats vindt in opvang die geattesteerd of erkend is door Kind en Gezin. Het gaat wel degelijk om 52,9 procent van de 30 procent Brusselse kinderen.

Bij elke uitbreidingsronde is er een voorafname van een deel van de beschikbare middelen voor Brussel. In het verleden gingen we steeds uit van een nodige voorafname van 5 procent binnen het erkende en gesubsidieerde aanbod en dit op basis van de verhouding 300.000 Brusselse Vlamingen ten opzichte van 6 miljoen inwoners in Vlaanderen. In de laatste uitbreidingsronden was deze inspanning echter steeds groter. In 2013 wordt in 15 procent van het budget voor uitbreiding in de erkende sector voorzien in Brussel.

Het is echter de intentie om in de toekomst sterker te focussen op de werkelijke behoefte aan bijkomende kinderopvangplaatsen in Brussel in verhouding tot de werkelijke behoefte in Vlaanderen, om zo te komen tot een fijnmaziger systeem om de beschikbare middelen voor uitbreiding te verdelen tussen Vlaanderen en Brussel. Hierbij hebben we het zowel over zuiver zelfstandige kinderopvang, als over inkomensgerelateerde zelfstandige kinderopvang, als over erkende en gesubsidieerde kinderopvang. Het aanbod moet bestaan uit al deze vormen van kinderopvang.

Aan Kind en Gezin is gevraagd om de mogelijkheden daartoe te onderzoeken. We zullen dit ook opnemen in samenspraak met de VGC, wat moet leiden tot verdere afspraken met mijn Brusselse collega, mevrouw Grouwels. Tegelijk laten we in het kader van het decreet ook een voorstel tot mogelijk groeipad naar 2020 uittekenen voor zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve groei van de kinderopvang van baby's en peuters. Bovendien moeten we hierbij aanstippen dat de cartografie die de Universiteit Gent maakte in opdracht van collega Grouwels, een interessante oefening is die uitgaat van een aantal hypothesen. Zo brengt de cartografie enkel de geraamde capaciteit in kaart van voorzieningen waar ook het Nederlands wordt gebruikt in de werking, terwijl Kind en Gezin bij de programmatie alle geattesteerde plaatsen meetelt. Ook voor de berekening van de behoefte verschillen de uitgangspunten tussen de Universiteit Gent en Kind en Gezin. We zullen de verschillende analyses en voorspellingen grondig bekijken. Daarnaast willen we absoluut, zoals reeds aangegeven, de situatie op het terrein nauwgezet opvolgen.

De begroting 2013 voorziet in 4 miljoen euro extra voor kinderopvang. Daarnaast is ook in 3,6 miljoen euro extra voor kinderopvang voorzien in het kader van de realisatie van het VIA 4-akkoord, waarvan 2 miljoen euro voor uitbreiding. Momenteel heeft de Vlaamse Regering reeds beslist om 0,9 miljoen euro in te zetten voor uitbreiding van het IKG-aanbod (inkomensgerelateerd) met 215 plaatsen. In de eerste plaats willen we deze IKG-plaatsen toekennen aan zelfstandige kinderopvangvoorzieningen die met werknemers werken. Op deze manier kunnen ze voldoen aan de vereisten van de bijzondere cao die de sociale partners eind vorig jaar binnen het paritair comité 331 afsloten. De 2 miljoen euro die in kader van VIA 4 werd verworven voor uitbreiding van kinderopvang, moet conform de afspraak tussen de Vlaamse overheid en de sociale partners worden ingezet op uitbreiding van de gesubsidieerde kinderopvang. Naar schatting kunnen hiermee minstens 192 nieuwe opvangplaatsen worden toegekend.

Nog iets over de inclusieve opvang. Laten we vooreerst aangeven dat we het heel belangrijk vinden dat we er in deze tijden van budgettaire beperkingen in geslaagd zijn om middelen op recurrente basis te investeren voor inclusieve kinderopvang. Op deze manier maken we werk van een belangrijke doelstelling uit Perspectief 2020 en geven we mee vorm aan een nieuw ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap. En we geven hier vorm aan van bij de eerste levensjaren. Want ook kleine kinderen met een handicap zijn volwaardige burgers die zo maximaal mogelijk aan de samenleving, en dus ook aan de reguliere kinderopvang, moeten kunnen participeren. Om dit mogelijk te maken, investeren we bijkomend 500.000 euro, waarvan 200.000 euro wordt aangewend voor de uitbreiding van het individuele aanbod, 280.000 euro dient voor centra voor inclusieve opvang en 20.000 euro voor sensibilisatie. Een eerste schijf van 200.000 euro gaat naar de uitbreiding van het individuele aanbod. Het betreft hier een bestaand aanbod dat sinds 2001 gesubsidieerd wordt en waarbij, dankzij deze middelen, 20.000 extra prestaties per jaar gefinancierd worden. Eén prestatie staat voor één dag opvang van een kind met een specifieke zorgbehoefte.

Concreet kan elke kinderopvangvoorziening, zowel in groepsopvang als in gezinsopvang, financiële ondersteuning vragen naar aanleiding van een concrete vraag van een gezin voor de opvang van hun kind met een specifieke zorgbehoefte in een reguliere kinderopvang. Het betreft dus niet de financiering van een permanente plaats, maar wel een ondersteuning voor een individueel kind. Per dag kan een kinderopvangvoorziening een bedrag van 9,54 euro ontvangen om een kind op te vangen dat specifieke noden heeft, zoals ondersteuning bij een ontwikkelingsstoornis of bij een motorische achterstand. Dit aanbod is volledig geïntegreerd in het huidige bestaande aanbod. We spreken dus van inclusieve kinderopvang.

Er wordt 280.000 euro vrijgemaakt voor centra voor inclusieve opvang. Dit zijn in de reguliere kinderopvanginitiatieven die minimum zeven plaatsen moeten hebben waarbinnen zij kinderen met specifieke noden opvangen. Juist omdat zij op structurele basis inclusieve kinderopvang organiseren, bouwen zij expertise op en kunnen zij dit uitdragen naar een onthaalouder of een kinderdagverblijf dat bijvoorbeeld een of twee kindjes opvangt met specifieke noden. Deze centra zullen in hun regio moeten nagaan wie deze kinderen opvangt en wie ervoor openstaat om kinderen met specifieke noden op te vangen. Het is dan ook de bedoeling dat men samen kijkt naar wat de specifieke noden zijn inzake expertiseoverdracht en ondersteuning. Dit kan gaan over hoe je je leefgroep aanpast, hoe je omgaat met heel specifieke zorgen van kinderen, het opzetten van intervisiemomenten, enzovoort.

We leggen de vorm en inhoud niet vanuit de overheid op, maar het is aan de voorzieningen samen om dit de invulling op maat te geven. We willen dat dit vanuit de praktijk wordt ontwikkeld, daarom zijn het ook proefprojecten. Het begeleidingstraject, dat opgenomen wordt in een samenwerking tussen Kind en Gezin en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) zal nagaan hoe die expertiseoverdracht gerealiseerd wordt om nadien te bekijken hoe dit verder in regelgeving kan worden verwerkt en een structurele inbedding kan kennen. Ook voor deze actie zijn de middelen waarin is voorzien namelijk recurrent. Het is evident dat er bij de keuze inzake de inbedding zal worden gezorgd voor een maximale regionale spreiding.

De sensibiliseringscampagne is vooral gericht op het sensibiliseren van kinderopvangvoorzieningen om werk te maken van inclusieve kinderopvang en voor het uitdragen van de visie op inclusieve opvang. Vanuit Kind en Gezin werd, samen met experts en de sector, een visietekst uitgewerkt die de basis legt voor de verdere uitbouw van de inclusieve opvang. De essentie is dat het gaat om een regulier kinderopvangaanbod waarbij men algemeen de kwaliteit voor alle kinderen hoog in het vaandel draagt en daarbinnen ook plaats geeft aan kinderen met specifieke noden. Deze campagne is breed sensibiliserend en heeft geen overlappingen met wat de centra voor inclusieve kinderopvang zullen doen.

We moeten er u toch ook op attent maken dat de Vlaamse Regering sinds 2009 ruim 100 miljoen euro investeerde in kinderopvang, dat van dit bedrag ruim 10 miljoen euro ging naar

het optrekken van de subsidie binnen het IKG-systeem, dat er hiermee geïnvesteerd werd in bijna 17.000 bijkomende plaatsen voorschoolse kinderopvang, dat het plafond voor de financiële ondersteuning van de zelfstandige kinderopvang werd opgetrokken en dat er verder werk werd en wordt gemaakt van maatregelen ter bevordering van de kwaliteit. We kunnen dus wel degelijk zeggen dat kinderopvang een van de speerpunten is in het beleid van de Vlaamse Regering in deze legislatuur. De uitbreiding gaat erg snel, het is belangrijk dat we dit doen aan een tempo dat de sector ook effectief kan volgen.

De uitvoeringsbesluiten voor het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters zijn in volle voorbereiding. We focussen daarbij in eerste instantie op het besluit inzake de vergunningsvoorwaarden en het kwaliteitsbeleid, en op het besluit inzake de subsidiëring. Het is onze uitdrukkelijke intentie om beide besluiten samen goed te keuren. Als alles naar verwachting verloopt, zouden we deze besluiten definitief kunnen goedkeuren net voor of net na het zomerreces. De finale inwerkingtreding is hoe dan ook ten laatste op 1 januari 2015, zoals het decreet bepaalt. Toch is aangewezen om reeds in deze legislatuur te kunnen starten met de transitie, en we plannen die vanaf 1 januari 2014. De start zal gepaard gaan met heel wat overgangsmaatregelen en -termijnen om de sector de nodige tijd te geven om zich aan te passen aan de nieuwe situatie.

De conceptnota voor vernieuwing van de organisatie van de opvang voor schoolgaande kinderen is in ontwikkeling. Een eerste discussienota ter zake werd vorig jaar op het Raadgevend Comité van Kind en Gezin besproken. Intussen is het verdere denkproces in volle ontwikkeling. We treden hierover eerstdaags in overleg binnen de Vlaamse Regering, in eerste instantie zeker ook met de minister van Onderwijs. Dit moet in de komende maanden leiden tot een gestabiliseerde en door de Vlaamse Regering gevalideerde conceptnota. Het is ons streven om er ten laatste in het najaar 2013 mee naar buiten te kunnen komen, zodat een gedragen conceptuele visie beschikbaar is voor de effectieve realisatie. Daar zal dan ook het gehele FCUD-dossier (Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten) zijn plaats in krijgen. In de weg daarnaartoe zal uiteraard ook het overleg met de betrokken sectoren zelf een plaats krijgen.

De keuzes inzake de verdere positionering en uitbreiding van het buitenschoolse opvanglandschap en het engagement zullen hier uiteraard uit moeten volgen. Op die manier willen we voorkomen dat de nodige maatregelen ter versterking van het aanbod voor opvang van schoolgaande kinderen enkel vanuit Welzijn moeten worden genomen en dat verdere stappen versnipperd, naast of zelfs los van elkaar zouden gebeuren. Dit impliceert ook dat verdere middelen voor versterking van het aanbod in deze toekomstvisie zullen moeten passen. Ook de lokale besturen zullen hierbij aangesproken worden, zoals werd weergegeven in het witboek Interne Staatshervorming.

In het kader van de vernieuwing van de organisatie van de opvang van schoolgaande kinderen, wordt onder meer ook nagedacht over de mate waarin alle kinderen toegang moeten of kunnen krijgen tot buitenschoolse opvang, en welke de minimale basiskwaliteit is die we hieraan willen verbinden. Dit impliceert dat de huidige kwaliteitsvoorwaarden in vraag zullen worden gesteld. Een vergelijkbare denkoefening is overigens reeds gebeurd ter voorbereiding van het besluit inzake de voorwaarden voor attest van toezicht voor vakantieopvang van schoolgaande kinderen, dat de Vlaamse Regering op 27 april 2012 heeft goedgekeurd.

Het overleg tussen de Vlaamse Regering en het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het kader van het kerntakendebat werd recent opgestart. Het klopt dat de kinderopvang een thema is dat hierbij besproken wordt, en vanzelfsprekend neem ik dat op met collega Grouwels.

In het kader van de voorbereiding van het kerntakendebat met de VGC zijn hier inderdaad voorbereidende contacten geweest met mijn collega's van Onderwijs en Cultuur. Deze gesprekken zijn nog niet afgerond.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u de redenen en de oorzaken van de daling van het aantal plaatsen aangaf. Het is belangrijk om daar een zicht op te hebben. Ik ben ook blij dat u het hebt over een transitieplan, maar omdat de daling van het aantal plaatsen al is ingezet, komt het transitieplan volgens mij niets te vroeg. Als u nog meer concrete informatie hebt, zou ik graag van u vernemen wat de concrete afspraken voor die transitie zijn. We kunnen op dit moment niet het risico lopen dat er kinderdagverblijven sluiten wegens gewijzigde regelgeving. Wij onderschrijven het belang van regelgeving en ik denk dat iedereen hier dat doet. Of er overleg moet gebeuren, of een ordonnantie van de VGC moet zorgen voor een sluitende manier van werken dan wel of er moet worden nagedacht over de bevoegdheidsverdeling, maakt me niet uit. Mijn zorg is dat er op het terrein voldoende plaatsen blijven. Ik hoor veel jonge ouders – ook veel Vlaamse jonge ouders – klagen over hun bijna onmogelijke zoektocht naar een plaats in de kinderopvang in bepaalde delen van Brussel.

Minister, u vermeldt een groeipad en u spreekt over de studie van de VGC, maar ik heb u niet duidelijk horen zeggen of u het al dan niet eens bent met het cijfer van 4500 plaatsen tegen 2020 en hoe u het groeipad precies ziet. Als er effectief 4500 nieuwe plaatsen nodig zijn, dan zal er tegen 2020 meer moeten gebeuren dan 28 plaatsen per jaar creëren. Als het er volgens u minder zijn, dan zou ik graag van u horen welke raming u dan wel hebt en hoe u ervoor zult zorgen dat de jonge ouders hun job niet moeten opgeven of dat veel jonge moeders deeltijds moeten gaan werken omdat er onvoldoende kinderopvang is. Ik kan u voorbeelden geven van mensen die hun werk op het spel zetten om enige tijd voor hun baby te kunnen zorgen. Dat kunnen we anno 2013 toch niet toestaan. Bovendien denk ik dat u samen met mevrouw Grouwels en collega Delva niet graag zou zien dat er een stadsvlucht is van jonge Vlaamse ouders. We moeten ons dus voor hen inzetten.

U verwijst naar het kerntakendebat, dat inderdaad nog niet is gefinaliseerd. Ik had toch al op een beetje meer gehoopt omdat er in het antwoord op een vraag van mij uit 2011 al werd verwezen naar dat overleg. Het is twee jaar later, en er kan nog steeds weinig concreets over het overleg worden gezegd.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borghet heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borghet: Minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreid antwoord.

Ik zou graag nog twee bijkomende vragen stellen. U bent begonnen met de cijfers van de VVSG te weerleggen. Ik vind het zeer bizar dat een belangrijke partner van de Vlaamse overheid, namelijk de VVSG, blijkbaar verkeerde cijfers meedeelt en daarover dan ook nog uitvoerig in de pers communiceert. Ook in hun eigen publicaties VVSG-week nr. 13 en in Kinder.Praat is er tot tweemaal toe over gecommuniceerd. Minister, hebt u hierover contact gehad met hen en wat is hun repliek?

Minister, u hebt het ook gehad over de daling in de zelfstandige sector. In mijn betoog heb ik een beetje de alarmbel geluid. Als we tegen 2016 en tegen 2020 voor bijkomende plaatsen willen zorgen, dan moeten we er ook voor zorgen dat we in tussentijd niet te veel plaatsen verliezen. Het lijkt bijna alsof u er zich bij neerlegt dat de daling in de zelfstandige sector een algemene tendens is in Vlaanderen. Naar aanleiding van onder meer de vele discussies in deze commissie over de zelfstandige sector, is er een overlegplatform geïnstalleerd tussen UnieKO en Kind en Gezin. Ik neem aan dat als die algemene tendens in Vlaanderen zich voortzet, er met hen over wordt gepraat. Hoe gaat men dit een halt toeroepen? Is er al over nagedacht? Wat geeft men aan als expliciete reden?

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Minister, ik wil u danken voor het uitgebreid antwoord. We hebben heel wat preciseringen gekregen over de cijfers die de wereld in zijn gestuurd. U hebt heel

veel duidelijk gemaakt over cijfers die niet op dezelfde manier worden weergegeven. Dat leidt tot heel wat verwarring.

Ik dank u ook dat u oorzaken hebt opgegeven voor het verdwijnen van de plaatsen. Ook dat maakt de situatie wel wat duidelijker. Voor ons blijft het natuurlijk belangrijk dat er voldoende aanbod van kinderopvang is. Belangrijk is ook dat we de doelstelling voor Vlaanderen voor 2016 al hebben.

Ik heb ook een bijkomende vraag over het transitieplan voor Brussel. Als het cijfer van 4500 plaatsen inderdaad juist is, hoe zullen we die dan bereiken, want 2016 is eigenlijk morgen al? De situatie in Brussel is heel speciaal met een arbeidsparadox met bijzonder veel tewerkstellingsplaatsen maar ook met een hoge werkloosheidsgraad. Als men onvoldoende kinderopvang heeft in dat gewest, maakt het de situatie alleen nog maar erger en zullen de zwaksten het gelag betalen. Ik had hier graag nog wat meer uitleg over gehad.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, ik dank u voor uw antwoord op de vragen van de collega's. Als ik het goed begrepen heb, gaat de cartografie van de Brusselse Nederlandstalige kinderopvang van de VGC en de Universiteit Gent over Nederlandstalige opvangplaatsen in Brussel waar er effectief ook een Nederlandstalige werking is. Het aantal waarover de cartografie spreekt, is een ander aantal dan het aantal geattesteerde kinderopvanginitiatieven waarover Kind en Gezin spreekt. Als ik het goed begrepen heb, zullen de cijfers van de cartografie waarschijnlijk nog aan belang of aan waarde winnen na 31 december 2013 omdat dan de overgangsperiode van vijf jaar afloopt.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Het transitieplan gaat dus over wat er zal gebeuren wanneer het decreet in Vlaanderen in uitvoeringsbesluiten in werking treedt. Er moeten een aantal overgangsbepalingen worden opgenomen. Het decreet bepaalt dat zij die nu bepaalde vergunningen of attesten hebben, geacht worden in orde te zijn maar nog een aantal inloopmodaliteiten moeten krijgen. Er is een vrij intens en uitvoerig overleg geweest met collega Nollet om een plan te maken voor de sector in Brussel, om hen te begeleiden, om hun een kans te geven een keuze te maken, om termijnen te geven om zich in orde te stellen enzovoort. Daarover gaat het plan dat in uitvoering is. De communicatie naar de betrokken initiatieven zal binnenkort gebeuren. De teksten zijn opgemaakt door Kind en Gezin en door ONE.

Ik wil nog eens benadrukken dat er in dat scenario geen sprake is van het sluiten van initiatieven omdat men niet voldoet aan de regelgeving in Vlaanderen. Ten eerste zal die regelgeving uiteraard overgangsmaatregelen moeten bevatten. Dat is evenzeer voor de Vlaamse sector belangrijk. Ten tweede heb ik gezegd dat bijvoorbeeld de kinderdagverblijven van de Europese Unie van onze radar verdwijnen maar dat de capaciteit niet weg is. Dat is geen correcte voorstelling van zaken.

Ik kan niet bevestigen of het cijfer voor het groeipad een exact cijfer is, maar het is evident dat er tegen 2020 een groeipad nodig zal zijn omdat de nataliteit in de grootstad Brussel zoals allicht in andere grootsteden, een grotere evolutie kent dan op andere plaatsen. Het groeipad zal niet enkel moeten worden ingevuld met 100 procent gesubsidieerde plaatsen, het is een palet van initiatieven. We zullen de transitie op een goede manier moeten organiseren. We zullen moeten nagaan hoe ze op Brussels niveau sluitend kan worden gemaakt en hoe we een Brusselse strategie kunnen uitwerken om het groeipad succesvol uit te voeren.

De heer Delva en mevrouw Brusseel hebben gesproken over de toegang van de Vlamingen tot de Vlaamse kinderopvang in Brussel. Uw parlement heeft met het nieuwe decreet net in Brussel een aantal prioriteitsregels ingevoerd – een ouder moet de Nederlandse taal machtig zijn – voor de helft van de plaatsen. U weet dat dit decreet voor het Grondwettelijk Hof is

gebracht. Ik neem aan dat het decreet bedoeld is om de toegankelijkheid voor Brusselse Vlamingen toch te faciliteren.

De huidige overgangsmaatregelen over de taalkennis van de verantwoordelijke van de kinderopvang lopen eind december 2013 af. Het is waarschijnlijk dat er in het uitvoeringsbesluit voor de nieuwe structuren opnieuw overgangsmaatregelen zullen worden opgenomen. We zullen moeten nagaan hoe we dat concreet doen. Het is niet de bedoeling om de hakbijl te hanteren. We moeten een globale strategie hebben vanuit de bekommernis dat we liever geen plaatsen verloren zien gaan. Ook als ze niet onder de Vlaamse erkenningen zouden blijven vallen, dan nog is het beter om ze te handhaven.

Mevrouw Van der Borgh, ik zeg met een licht understatement dat ik uw verbazing begrijp, zeker omdat ik zelf aanwezig was op die studiedag van de VVSG. Ik dacht er een zeer enthousiaste en gedreven vergadering meegemaakt te hebben. Groot was mijn verbazing toen ik 's avonds hun persbericht mocht lezen. We hebben toen onmiddellijk contact opgenomen en gezegd dat de interpretatie die men aan die cijfers gaf, niet correct was. Ik had minstens verwacht dat men mij zou hebben gezegd dat er een persbericht zou komen. Ik zeg niet dat men verkeerde cijfers heeft gebruikt, maar men heeft wel de cijfers van een jaar geleden gebruikt. Bovendien heeft men niet de berekeningsmethode gebruikt die gangbaar is om die ratio te berekenen.

De sector zou u toch moeten bevestigen dat deze Vlaamse Regering maximale inspanningen doet om de zelfstandige sector echt een volwaardige plaats in het decreet te geven. Laat ons proberen om spraakverwarring te vermijden. De sector waarover we spreken, zijn alle initiatiefnemers-ondernemers buiten de erkende en gesubsidieerde sector. Het gaat over zelfstandige onthaalouders, maar intussen ook over coöperatieven, vzw's en cvba's. Het gaat over een hele groep van mensen die een initiatief uitbaten buiten het formeel gesubsidieerde kader en die steeds meer vragen stellen over IKG-financiering. De uitbreiding is beperkt, maar we gaan proberen om ze zo te organiseren dat we diegenen die plots in een moeilijke positie zitten door een zorgregioafbakening, prioriteit geven. De IKG-vergoedingen zijn in een zodanige evolutie dat een levensvatbare exploitatie met kwaliteitsvoorwaarden mogelijk is.

Er is intussen een bijzondere cao afgesloten in het paritair comité. Ik heb hier vaak gezegd dat het een absolute voorwaarde is om te bouwen aan een uitvoeringsbesluit rond subsidiëring en financiering. De sector – de sociale partners van het paritair comité 331 – is er intussen in geslaagd om dat te doen. Op dit ogenblik is UnieKO daar niet bij, voor alle duidelijkheid. UnieKO is kandidaat-lid, maar ik heb er nog geen weet van dat collega De Coninck al een beslissing zou hebben genomen.

Mevrouw De Vits, ik ben het met u eens dat er een strategie moet komen, maar het is mijn aanvoelen dat we dat moeten doen op het moment dat we een goed zicht hebben op hoe de dynamiek op het terrein zich zal ontwikkelen met het nieuwe decreet. U bent goed thuis in sociale aangelegenheden, maar wat we hier moeten inhalen om iedereen binnen normale fiscale en parafiscale regels te brengen, is niet niks. We kunnen niet doorgaan met bricolage. Er moeten stabiele structuren komen, en daar moeten we op korte termijn het meeste in investeren, naast groei in zowel de gesubsidieerde sector als in de sector die daarbuiten valt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Mia De Vits tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpak van overgewicht bij baby's en peuters door Kind en Gezin
- 1382 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Voorzitter, minister, collega's, Kind en Gezin wil sneller en korter op de bal spelen wanneer het aankomt op overgewicht bij kinderen. Vanaf dit najaar wil men de lengte en het gewicht bij zuigelingen beter opvolgen. De reden hiervoor is duidelijk. Obesitas komt veel meer voor bij jonge kinderen en alsmaar meer kinderen krijgen af te rekenen met typische volwassenenziektes zoals ouderdomsdiabetes en depressies.

Voor de leeftijd van 2 jaar kan men niet werken met de body mass index (BMI), maar dient men te werken met ingewikkelde groeicurves. Kind en Gezin zou hier nu werk van maken, samen met een aantal universiteiten. Op die manier zou men veel beter kinderen kunnen doorverwijzen. Voor zover ik kan vaststellen, gaat Kind en Gezin nu over tot een soort screening, een screening voorafgaand aan de uitvoering van de prioriteiten die zijn vastgelegd binnen het actieplan Voeding en Beweging. Het staat vandaag ook al vast hoe Kind en Gezin de prioriteiten zal vormgeven die opgenomen zijn binnen het actieplan, met name het ondersteunen van ouders, gezinnen en diensten voor opvoedingsondersteuning om kinderen en jongeren evenwichtiger te leren eten en meer te doen bewegen. Er is ook sprake van het aanbieden en faciliteren van gezonde voedings- en beweegmogelijkheden in de kinderopvang.

Welke middelen worden hiervoor uitgetrokken? Worden de verenigingen waar armen het woord voeren, betrokken bij de uitvoering van deze prioriteiten van het actieplan?

Heeft men bij Kind en Gezin al werk gemaakt van een specifiek ondersteuningsaanbod voor kinderen en jongeren of weten de regioverpleegkundigen hoe zij ouders kunnen doorverwijzen naar een gepast aanbod?

Zal het actieplan voeding en beweging eventueel aangepast worden op basis van deze nieuwe screening van Kind en Gezin? Als we immers kijken naar het actieplan vandaag, dan moeten we vaststellen dat de doelstellingen voornamelijk zijn vastgelegd voor kinderen vanaf 12 jaar.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: We kunnen er niets op tegen hebben dat Kind en Gezin aandacht heeft voor deze problematiek. Het is eigenlijk normaal dat zij wijzen op de gevaren van overgewicht bij kinderen. Wat mij echter vooral bezighoudt, is het vervolgverhaal, na de leeftijd van 3 jaar. Tot hun 3 jaar worden de kindjes samen met hun ouders begeleid door Kind en Gezin. Ze krijgen ook eettips via boekjes die ze ontvangen. Nadien wordt de band echter veel losser. Ouders hebben niet altijd snel contact met het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB), vooral dan wanneer het daarover gaat. Ik ben dan ook bezorgd over de opvolging. Minister, bent u eveneens van mening dat er meer aandacht moet zijn voor de situatie bij de kinderen ouder dan 3 jaar? Indien u die mening deelt, hebt u dan al een idee op welke manier en door wie die opvolging zou kunnen gebeuren?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: De berichtgeving van de voorbije week over de versterkte aandacht van Kind en Gezin voor overgewicht van baby's en peuters, past volledig binnen het Vlaams actieplan rond voeding en beweging. Het actieplan Gezonde Levensstijl, dat wordt uitgewerkt door Kind en Gezin en aansluit bij het Vlaams actieplan, bevat echter nog meer dan enkel de vernieuwde opvolging van het gewicht van kinderen onder de 2 jaar.

De acties die worden opgezet, zijn onder meer: deskundigheidsbevordering voor de regioteamleden en consultatiebureauartsen in de vorm van een digitale module die medewerkers traint in het werken met curves en verwijscriteria; het aanbieden van vorming

voor personeel in de kinderopvang, centra voor kinderzorg- en gezinsondersteuning, inloopteams, opvoedingswinkels, expertisecentra kraamzorg; sensibilisering via aanpassing van de eigen communicatiedragers in samenwerking met het agentschap Zorg en Gezondheid; participatie aan wetenschappelijk onderzoek; financiële ondersteuning van het borstvoedingsproject van vzw De Bakermat om kansarme autochtone gezinnen te sensibiliseren rond borstvoeding.

Het actieplan geldt voor alle ouders met jonge kinderen en andere opvoeders, ook voor medewerkers van diensten en voorzieningen zoals kinderopvang, centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning, inloopteams enzovoort.

Voor de uitvoering van de opgesomde acties zijn geen bijkomende middelen uitgetrokken. Zij worden opgenomen binnen het werkingsbudget van Kind en Gezin.

De verenigingen waar armen het woord nemen, worden niet rechtstreeks betrokken. Er werd wel een focusgroep opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van kwetsbare gezinnen, die voor het ontwikkelen van het materiaal 'Kind in Beeld' voor terugkoppeling zorgde. Voor alle duidelijkheid: de publicatie 'Kind in Beeld' bevat pictografisch materiaal voor ouders en dienstverleners om bepaalde boodschappen duidelijk te maken.

Kind en Gezin volgt al enige tijd het gewicht en de lengte op van jonge kinderen. Dit zijn sinds 2004 trouwens Vlaamse groeicurves. Indien een curve een sterk opwaartse of neergaande beweging maakt, is dat het signaal om de voeding met de ouders in gesprek te brengen. Soms is een bijsturing van ongezonde voedingsgewoonten voldoende en moet er niet doorverwezen worden. Maar als blijkt dat er niets mis is met de voedingsgewoonten, wordt wel onmiddellijk verwezen naar de behandelende arts.

Mevrouw De Vits, we begrijpen dat het actieplan Voeding en Beweging de indruk zou kunnen geven dat het vooral voor kinderen vanaf 12 jaar van toepassing zou kunnen zijn. De hoofddoelstelling is: "We streven gezondheidswinst na op bevolkingsniveau door een stijging van het aantal mensen dat voldoende fysiek actief is, evenwichtig eet en een gezond gewicht nastreeft." Dat impliceert uiteraard iedere Vlaming, van jong tot oud.

De gezondheidsdoelstelling Voeding en Beweging is inderdaad voor bepaalde subdoelstellingen geformuleerd vanaf deze leeftijdsgroepen. Deze keuze was noodgedwongen omdat er simpelweg geen cijfergegevens bestaan voor deze jonge doelgroep voor een aantal van de subdoelstellingen. De strategieën en prioriteiten zien deze jonge doelgroep echter niet over het hoofd. Onder strategie 2 'Gezond bewegen en evenwichtiger eten bij kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar' vallen prioriteit 3 'van borstvoeding de norm maken', prioriteit 4 'ondersteunen van ouders, gezinnen en diensten voor opvoedingsondersteuning om kinderen en jongeren evenwichtiger te leren eten en meer te doen bewegen' en prioriteit 5 'aanbieden en faciliteren van gezonde voedings- en beweegmogelijkheden in de kinderopvang'.

Via strategie 3 'Gezond bewegen en evenwichtiger eten op school' wordt deze doelgroep ook bereikt via de setting onderwijs.

We zijn er dan ook van overtuigd dat eventuele bijsturingen kunnen worden opgevangen via het bestaande actieplan. Dit wordt immers mee aangestuurd door het Vlaams agentschap Zorg en Gezondheid en de Vlaamse werkgroep Voeding en Beweging. Voor de uitvoering van het actieplan wordt met andere woorden een beroep gedaan op deskundigen uit verschillende vakgebieden en vanuit verschillende settings. Zo is er ook een vertegenwoordiger van Kind en Gezin aanwezig om eventuele bijsturingen op basis van nieuwe gegevens aan te brengen.

Mevrouw Van der Borgh, ik heb al een aantal keren verwezen naar acties die verder gaan dan de leeftijdsgroep van 0- tot 3-jarigen. Ook de CLB's moeten daar een rol in spelen, zoals u zelf hebt gezegd. Verder zullen de Huizen van het Kind lokaal een belangrijk aanknopingspunt vormen om de terugkoppeling en stroomlijning met de inzichten en initiatieven vanuit de CLB's nog explicieter vorm te geven.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Ik heb begrepen dat dit volledig past in het actieplan en dat er geen verdere aanpassingen nodig zijn. Misschien moeten er wel een aantal bijstellingen gebeuren in het kader van het bestaande actieplan. Ik vind het positief dat Kind en Gezin gezonde voeding en beweging mee promoot en de gezondheidstoestand van de allerjongsten mee in de gaten houdt.

Het is belangrijk te benadrukken dat niet alle groepen worden bereikt door Kind en Gezin. We moeten er dan ook vele spelers bij betrekken. Ook huisartsen moeten daarbij worden ingeschakeld. Ook de verenigingen waar armen het woord voeren, zouden moeten worden gecontacteerd omdat zij de leefwereld beter kennen van een aantal gezinnen waarin kinderen leven. Voor sommige aspecten zullen zij wellicht nog gemakkelijker dan Kind en Gezin mee die gezonde voeding kunnen promoten.

Voor het overige denk ik dat dit een belangrijk initiatief is met specifieke aandacht voor specifieke groepen. Op die manier kunnen we een belangrijk punt uit het actieplan verder realiseren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■